

СЕКЦІЯ 6.

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ КОНСТИТУЦІОНАЛІСТИКИ

Біб Олена Сергіївна

студентка 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

Темп розвитку соціально-економічних відносин у ХХІ столітті вимагає від держави особливої відповідальності у контексті дотримання та належного забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина. Механізм забезпечення конституційних прав і свобод є базисом для утвердження цінності громадянина в окремій державі та соціальному просторі в цілому.

Ряд проблем, що унеможливають належне виконання функцій держави щодо конституційних прав і свобод людини та громадянина, послаблюють авторитет державної влади, нівелюють можливості підвищення правової свідомості та правової культури окремих індивідів.

З метою окреслення переліку проблем у контексті дослідження даного питання, слід надати визначення основним поняттям.

Так Скакун О. визначила, що під основними правами людини слід розуміти гарантовану державою міру свободи (можливостей) особи, яка відповідно до досягнутого рівня еволюції людства у змозі забезпечити її існування і розвиток, та закріплена у вигляді національного та міжнародного стандарту у вигляді загальної та рівної для всіх людей системи [2, с. 24]. Дане визначення є змістовним та вичерпно надає відповідь на питання щодо механізму забезпечення через міру свободи або можливостей. На державному рівні потенційно забезпечення здійснюється через дотримання юридичних прав та свобод.

Схематично систему забезпечення соціально-економічних, політичних та юридичних прав і свобод можна представити наступним чином (мал. 1.1).

Рис. 1.1. Система забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні

Слід зауважити, що система забезпечення конституційних прав та свобод в Україні формально закріплено, проте на практиці кожен, хто мав справу із боротьбою за власні конституційні права і свободи, зіткнувся з недосконалістю даного механізму.

Серед проблем, що виникають у контексті захисту прав і свобод громадянина, варто відзначити наступні:

- низький рівень правової культури та свідомості української нації унеможливорює усвідомлення необхідності змусити поважати права та свободи суспільства, що гарантуються;

- критично низький рівень дотримання законності (правопорядку) у буденному житті та беззастережної відповідальності кожного члена суспільства за процес, механізм здійснення та результати своєї діяльності;

- конфлікт у координації між гілками влади, регулювання окремих питань, оскільки функції окремих органів виконавчої влади, що здійснюють нагляд за корупційними правопорушеннями є дотичними та часто пересікаються;

- слабкий рівень громадського контролю та складність в управлінні елітами стримують становлення громадянського суспільства в Україні;

– рівень освіченості політичного та державного менеджменту є критично низьким, саме тому управлінські рішення, що приймаються на державному рівні є неефективними та низькими за якістю;

– політична еліта, що сформувалась в українській владі, характеризується високим рівнем «дилетантизму», тобто поверхневого, непрофесійного підходу, саме тому законодавство, що приймається останнім часом формує значну кількість колізій.

Проблематика гарантування прав і свобод, що проявляється в реальності забезпечення законних інтересів, окрім правового аспекту, пов'язана з політичним і економічним становищем суспільства, станом готовності до об'єднання.

Створення в Україні правової держави, в якій реально гарантується дотримання конституційних прав і свобод, передбачає втілення ряду послідовних кроків, зокрема:

– на загальнодержавному рівні слід розробити Стратегії гарантування прав, свобод, обов'язків та законних інтересів людини і громадянина, забезпечуючи комплексність, послідовність, системність реалізації даної системи;

– сформувати умови для підвищення правової культури посадових осіб, що працюють у органах виконавчої, законодавчої та судової влади;

– сприяти підвищенню правової культури та правової свідомості у суспільстві;

– на ряду з нормами Конституції слід встановити нормами прямої дії норми міжнародних правових актів у сфері охорони і забезпечення прав людини.

З огляду на формальність конституційного забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні в умовах правового нігілізму осіб, що представляють органи державної влади, а також низької правової свідомості громадян, актуальною є розробка та впровадження загальнодержавної Стратегії гарантування прав, свобод, обов'язків та законних інтересів людини і громадянина. Ключовою основою у даній Стратегії має бути адаптація норм національного права до міжнародних стандартів у сфері гарантування конституційних прав і свобод.

Список використаних джерел

1. Ковалів М. Перспективи реформування організаційно-правового механізму забезпечення прав і свобод людини та громадянина / М. Ковалів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/perspektivi-reformuvannya-organizatsiyno-pravovogo-mehanizmu-zabezpechennya-prav-i-svobod-lyudini-ta-gromadyanina>
2. Пильгун Н.В. Проблеми реалізації сучасних прав і свобод в Україні / Н.В.Пильгун, О.В.Хомченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Випуск 2, Т.1. – 2016. – С. 22-26.

3. Прієшкіна О. Права людини в Україні: проблеми та перспективи / О. Прієшкіна // Правова держава, Вип. 26. – 2017. – С. 33–36.

Ключові слова: конституційні права, свободи та обов'язки, гарантування прав, свобод та обов'язків громадянина, правова свідомість, правовий нігілізм, правова культура.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Кулі-Іванченко К. К.

***Веремчук Карина Юрійівна,
Сорочан Тетяна Віталіївна***

студентки 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ІНОЗЕМЦІВ В УКРАЇНІ

Актуальність теми полягає в тому, що постійне зростання чисельності мігрантів та значення міграційних процесів в цілому є вагомим аспектом правового регулювання. Фактично на території кожної із сучасних держав перебувають іноземні громадяни, маючи різну мету при цьому: пошук роботи, здобуття освіти, ознайомлення з культурою та історичними пам'ятками, участь у спортивних змаганнях.

Проголошення Україною курсу на європейську інтеграцію та формування в цьому контексті внутрішньої і зовнішньої політики зумовило потребу досліджень конституційного статусу іноземців. Питанням конституційно-правового статусу іноземців присвячено багато наукових праць, зокрема, у цій роботі було використано напрацювання О. Бобокала, А. Грабильнікова, В. Довгого, В. Іванчо, І. Козинець, Є. Петрова, Н. Погорецької, А. Путова, В. Галунька, О. Пушкіної та Т. Чебікіної, в яких автори торкаються різних граней цієї проблеми.

Опираючись на ст. 26 Конституції України [1], зазначимо, що до іноземців належать тільки іноземні громадяни, їх прирівняно у правах із громадянами, вони виконують ті ж обов'язки за певними обмеженнями. Ведучи мову про правове регулювання конституційно-правового статусу іноземців, слід підкреслити, що основи регулювання його визначено Конституцією України, законами України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про імміграцію», «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» та іншими нормативно-правовими актами України, а також нормами міжнародного права, що містяться в Загальній декларації прав людини